

Brez odlašanja sem se spustila po lovski poti navzdol in se ustavila šele nizko nad kamnitim plazom. Tam so rastle pritlikave, od neurij in snegov poležane planinske bukve. Sedla sem med rogovile in se gugala: bilo je tako milo toplo in sladko samotno ob cingljanju nevidnega izvirka nekje pod Babo.

Čim lepše nam je, tem hitreje teče čas. Jesensko popoldne je bledelo in čudilo me je, da Daneta še ni od Češke kočje. Dogovorila sva se namreč, da se skupaj vrneva do Mikčevih, od koder sva se napotila. Odločila sem se, da bom čakala do mraka, če bo treba. Te poti in potke navzdol poznam. Tudi v luninem siju.

In zasanjala sem se v resnično pravljico, kot je bil povedal Mikčev gospodar; mogoče je od tedaj minilo desetletje, morda dve. Tiste pozne zime je pritisnil silen mraz. Po ravenski Sibiriji in skalnih poličkah je ležal kristalen sneg. Ob nenadni odjugi so debeli oblaki prinesli dež in kamnite stene v sklenjenem objemu od Kočne, Grintovca, čez Dolgi hrbet, Štruco, Skuto, Križ, do Male Babe so se dobesedno oblekle v led. Na noč se je nebo obrisalo in nanj se je pripeljala polna luna. Srebrno bela svetloba se je razlila na ledene stene, se odbijala od zrcalno

gladkih površin in se podeseterila. Sredi noči je bilo tako bleščeče svetlo, da si lahko v hiši ob oknu bral knjigo. Kako je svet žare! Kot da ni ta naš, vsakdanji. Kdor je videl, ne pozabi. Nič čudnega, da Jezerjani kljub skopi naravi le težko odidejo v druge kraje.

Iz sanjarjenja me je zdramil hlasten tek navzdol po stezi. Da, bil je Dane: veder, a dokaj prepoten, kar me je začudilo. Pa je povedal, da je s Češke »skočil« domov v dolino, pa spet po Slovenski smeri navzgor — no, in zdaj je tukaj.

Če ne bi bila tako nasičena planinskih lepot, bi se mi ob njegovi zmagoslavni moči najbrž inako storilo. Tako pa sem se le zahvalila za enkratno jesensko darilo in pospešila sva v dolino.

Letošnja pomlad na Kredarici

Povprečna temperatura letošnjih pomladanskih mesecev na Kredarici je znašala — 2,1°, pomladanska višina padavin pa 401 mm. Bila je za 1% pod normalno vrednostjo. Pomlad je bila — gledana skozi povprečne vrednosti — pretopla in skoraj normalno namočena. Podrobnosti o posameznih mesecih so naslednje:

Ekstremne temperature posameznih mesecev so bile v mejah doslej znanih ekstremov. Marčni temperaturni maksimum je znašal 5,4° (dne 24. 3), aprilski temperaturni maksimum je bil rahlo višji — znašal je 5,6°, izmerjen pa je bil zadnji dan v mesecu. Majski temperaturni ekstrem, ki je bil izmerjen 16. dne v mesecu, je znašal 7,2°. — Minimalne mesečne temperature so bile znatno nad doslej znanimi minimalnimi ekstremi. 18. marec je bil letos najhladnejši dan na Kredarici. Minimalna temperatura tega dne je znašala — 12,6°. Aprilski temperaturni minimum, — 13,8°, je bil zabeležen 6. dne v mesecu. Najhladnejši dan v maju je bil 6. maj, ko je znašala minimalna temperatura — 8,0°.

Mesečni temperaturni povpreček za marec je bil — 2,0°. Bil je kar za 5° nad normalno vrednostjo, to je nad dolgoletnim povprečkom. Aprilski mesečni temperaturni povpreček je bil najnižji med vsemi pomladanskimi povprečki na Kredarici. Znašal je — 5,1°. Mesec je bil za 0,5° hladnejši od vseh doslej znanih aprilskih temperaturnih povprečkov Kredarice. Majski temperaturni povpreček letos pa je bil pozitiven; znašal je 0,9° in je bil potemtakem maj za 1,1° pretopen.

Oblačnost, sončni sij in padavine so med seboj povezani. Heliograf na Kredarici je marca registriral 164 ur sončnega sija, kar je 44% njegovo-

Sodelavci PV, preberite!

Sodelavce Planinskega vestnika vljudno prosimo, da skupaj z vsakim prispevkom za naše glasilo pošljejo na posebnem listu papirja napisane svoje osnovne podatke, ki jih računovodstvo potrebuje, ko izplačuje avtorske honorarje. To so ime in priimek, natančen naslov prebivališča, občina stanovanja, matična številka (EMŠO) in številka žiro računa. To seveda ne velja za stalne sodelavce Planinskega vestnika, katerih podatke uprava PV že ima. — Tisti stalni sodelavci, ki zadnji čas niso prejeli avtorskega honorarja za svoje prispevke, naj pošljejo vsaj svojo EMŠO, ki jo uprava PV nemara še nima. Ko bo to urejeno, ne bo več nepotrebnega razburjanja zavoljo avtorskih honorarjev. - Hkrati prosimo sodelavce in dopisnike, naj nam sproti sporočajo svoje pripombe in dopolnila tako na vsebino revije kot na svoje lastne prispevke. Nekatere od prispevkov moramo namreč zaradi pomanjkanja prostora krajšati, vendar nobenega ne krajšamo tako, da bi izgubil osnovno vsebino ali poudarek. Sporočajo naj nam tudi, če ne bi redno prejeli avtorskega honorarja, ki ga izplačamo za vsak objavljen prispevek.

Uredništvo PV

vega maksimalnega možnega trajanja v tem mesecu. Marec je bil sorazmerno jasen. Povpreček njegove mesečne oblačnosti je znašal 5,7 desetine pokritosti neba, medtem ko znaša njegov dolgoletni povpreček 6,3 desetine pokritosti neba. Skupno je v tem mesecu padlo v sedmih dneh 45 mm padavin, izključno kot sneg. Maksimalna debelina snežne odeje je bila skromna, saj je merila samo 290 cm dne 4., 5. in 6. marca.

April je bil bolj oblačen; mesečni povpreček njegove oblačnosti je preračunan na 7,3 desetine pokritosti neba. Sicer pa znaša njegov dolgoletni povpreček 6,9 desetine pokritosti neba. Heliograf je v tem mesecu registriral 116 ur sončnega sija, kar je komaj 28 % njegovega maksimalnega možnega trajanja. Skupno je v 18 padavinskih dneh padlo 156 mm padavin, kar je 109 % normalne aprilske vrednosti. Padavine so ta mesec padale še izključno kot sneg. Snežna odeja, ki je ležala ves mesec, se je zvišala na 370 cm (18. in 19. aprila).

Zadnji pomladanski mesec je bil najtoplejši. Njegov temperaturni povpreček, ki je bil kot prvi v tem letu pozitiven, je znašal 0,9°. Bil je za 1,1° nad dolgoletnim povprečkom. Mesečna povprečna oblačnost je bila enaka dolgoletnemu povprečku. Znašala je 7,0 desetini pokritosti neba. Sonce je Kredarico obsevalo 168 ur, kar je 36 % maksimalnega možnega trajanja obsevanja Kredarice v tem mesecu. V skupno 17 padavinskih dneh (13 dni s sneženjem, 4 dnevi z dežjem) je padlo natančno 200 mm moče, kar je 130 % normalne vrednosti. Snežna odeja je ležala ves mesec, najvišja je bila prvi dan v mesecu, ko so namerili 335 cm.

France Bernot

odmevi

Razhajanje planinskih poti

V marčevski številki PV, letnik 1994, **Marjan Rastresen** pod naslovom »Razhajanje planinskih poti« omenja tudi domnevno podvajanje dejavnosti Gorske reševalne službe s takšno službo v slovenski vojski oziroma TO. O tem naj bi med drugim razpravljali na drugem planinskem forumu 2. januarja letos na Brdu pri Kranju. Četudi so dejavnost, dogajanja in dosežki slovenske GRS izrednega pomena predvsem za gorsko enoto slovenske vojske, moramo vsa kršna podvajanje ali konkuriranje dejavnosti GRS v slovenski vojski odločno zanihati. Res pa je mnogo stičišč med dejavnostjo GRS in slovensko vojsko, ki jih želimo poudariti.

Vključevanje vojske v naloge zaščite in reševanja je opredeljeno tako v veljavnem Zakonu

o obrambi in zaščiti (50. člen) kot tudi v predlogu novega Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Vojska naj bi prevzemala predvsem naloge reševanja v primeru naravnih in drugih nesreč, še posebej na področju varstva in reševanja iz snežnih plazov. Za takšne naloge se slovenska vojska uri in je za njihovo izvajanje tudi opremljena.

V slovenski vojski, zlasti pa v njeni gorski enoti na Bohinjski Beli je zaposleno precejšnje število častnikov in podčastnikov, ki so člani GRS. Pojavlja se tudi vse več vojakov na sluzenju vojaškega roka, ki so bodisi pripravniki ali člani GRS. Vsi ti s svojim znanjem in izkušnjami odločilno prispevajo k usposobljenosti in pripravljenosti slovenske vojske za bojevanje v gorah.

Ena izmed temeljnih opredelitev slovenske vojske je bila in je, da na področjih, ki so v nacionalnem pogledu v Sloveniji že razvita, uživajo ugled in imajo izdelano svojo doktrino, te doktrine uporablja tudi slovenska vojska. To velja tako za področje alpinizma, GRS, smučanja in še mnogo drugih dejavnosti. Menimo, da je tako izražena obojestranska korist, saj gre za pretok nacionalnih tradicij, dosežkov in dejavnosti in ne nazadnje tudi za izražanje nacionalnega ponosa. V praktičnem smislu to pomeni prenašanje pridobljenih strokovnih izkušenj in znanj iz civilnega življenja v vojsko in obratno. Takšna praksa je prisotna v mnogih državah in njihovih sodobnih vojskah.

Posamezni starešine in vojaki slovenske vojske se urijo tudi za izvajanje reševalnih akcij v gorskem svetu. Ta dejavnost je posebej potrebna in pomembna zaradi varnosti samih pripadnikov slovenske vojske, saj se posebno gorske enote urijo predvsem v gorskem svetu, kjer lahko pride tudi do nesreč. Prav gotovo za slovensko planinsko organizacijo in GRS ni zanemarljiv podatek, da se z osnovnimi gorniški in reševalnimi znanji med sluzenjem vojaškega roka seznanjajo skoraj tisoč slovenskih vojakov.

Posebno področje sodelovanja slovenske vojske v dejavnosti GRS je področje helikopterskega reševanja v gorah. Doslej je slovenska vojska s svojim helikopterjem sodelovala v eni reševalni akciji GRS, decembra lani na Košuti. Vojaški helikopter je bil vključen v reševanje na zahtevo zdravnika — reševalca GRS glede na stanje ponesrečenke in glede na dejstvo, da so vremenske razmere omogočale le instrumentalni način letenja. Reševanje v gorah z vojaškimi helikopterji v Sloveniji še ni normativno urejeno. Zagotovo pa omenjena reševalna akcija pomeni kvaliteten korak naprej pri reševanju s helikopterjem v naših gorah.

Sicer pa je potrebno poudariti, da je sodelovanje slovenske vojske s slovensko GRS doslej bilo izredno dobro in izredno kvalitetno. Poseb-